

Datgan Parth dan Reolaeth (Monitro) Adar Caeth (Ffliw Adar)

Mae Dirprwy Brif Swyddog Milfeddygol Cymru wedi cadarnhau bod ffliw adar pathogenig iawn yn bresennol ar safle yng Nghymru.

Mae Gweinidogion Cymru wedi cynnal asesiad risg o safle categori arbennig¹ o dan erthygl 33(2) o [Orchymyn Ffliw Adar a Ffliw sy'n deillio o Adar mewn Mamaliaid \(Cymru\) \(Rhif 2\) 2006](#)² ("y Gorchymyn").

Yn unol ag erthyglau 28(1), 28(6), 29(4) a 33(1)(b) ac (d) ac ar ôl ystyried y meini prawf a nodir yn erthygl 29(5) o'r Gorchymyn, mae Gweinidogion Cymru yn datgan bod yr ardal a ddisgrifir yn **Atodiad 2** i'r Datganiad hwn yn barth dan reolaeth, y cyfeirir ato yn y Datganiad hwn fel y Parth dan Reolaeth (Monitro) Adar Caeth lle mae'r mesurau yn Atodlen 4³ i'r Gorchymyn (ac eithrio paragraffau 8, 9, 11, 16 i 27 a 30)⁴ a nodir yn **Atodiad 1** i'r Datganiad hwn yn gymwys. Yn rhinwedd erthygl 33(1)(b) o'r Gorchymyn, ni ddatgenir parth gwyliadwriaeth yn y Parth dan Reolaeth (Monitro) Adar Caeth.

Mae'r Parth dan Reolaeth (Monitro) Adar Caeth wedi'i farcio ar y map yn **Atodiad 2** i'r Datganiad hwn

Mae'r mesurau hyn yn berthnasol o 13:30 ar 14 Tachwedd 2025 nes y caiff y Datganiad hwn ei ddirymu neu ei ddiwygio gan ddatganiad pellach.

Canolbwynt y Parth dan Reolaeth (Monitro) Adar Caeth yw'r cyfeirnod grid SN4859811697.

Llofnodwyd: Natalie Sampson, Dirprwy Brif Swyddog Milfeddygol

Dyddiedig: yn 13:30 ar 14 Tachwedd 2025

Llofnodwyd o dan awdurdod y Y Dirprwy Brif Weinidog ac Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig

Gall peidio â chydymffurfio â'r Datganiad hwn fod yn drosedd o dan adran 72 neu 73 o Ddeddf Iechyd Anifeiliaid 1981.

¹ Gweler erthyglau 2 a 22 (3)(a) o OS 2006 / 2927 (Cy. 262)

² OS 2006 / 2927 (Cy. 262) fel y'i diwygiwyd ddiwethaf gan Orchymyn Ffliw Adar (Diwygiadau Amrywiol) (Cymru) 2023 (O.S. 2023/1179) (Cy. 206)

³ Yn unol ag erthygl 30(1) o'r Gorchymyn, mae'r mesurau yn Atodlen 4 yn gymwys mewn perthynas â pharth gwarchod.

⁴ Gweler erthygl 33(1)(d) o'r Gorchymyn. Caiff Gweinidogion Cymru bennu wrth ddatgan parth dan reolaeth nad yw un neu ragor o'r mesurau yn Atodlenni 4 a 5 yn gymwys yn y parth hwnnw.

Atgynhychir Atodlen 4 i'r Gorchymyn, fel y'i diwygiwyd at ddiben y Datganiad hwn, yn **Atodiad 1** i'r Datganiad hwn er mwyn cyfeirio ati'n haws.

Mae copïau o'r Datganiad hwn a'r Gorchymyn ar gael ar wefan Llywodraeth Cymru a thrwy Lywodraeth Cymru, Parc Cathays, Caerdydd CF10 3NQ.

Atodiad 1**Parth dan Reolaeth (Monitro) Adar Caeth**

Mae'r Parth dan Reolaeth (Monitro) Adar Caeth yn cynnwys y rhan honno o Gymru sydd o fewn y cylch glas â radiws o 3 cilomedr, â'i ganolbwynt yng nghyfeirnod grid SN4859811697. Daw'r cyfeirnod grid o'r Arolwg Ordnans [cyfres Landranger 1:35,000]. Y parth yw'r ardal o fewn y cylch glas ar y map a ddarperir yn Atodiad 2 i'r Datganiad hwn.

Y Mesurau yn y Parth dan Reolaeth (Monitro) Adar Caeth**Cofnodi ymwelwyr (paragraff 1 o Atodlen 4 i'r Gorchymyn)**

Yn amodol ar baragraff 5, rhaid i feddiannydd unrhyw safle yn y parth lle cedwir dofednod neu adar caeth eraill gadw cofnodion o—

- (a) enw a chyfeiriad unrhyw berson sy'n ymweld â'r safle (oni bai bod yr ymweliad i ran o'r safle yn unig lle mae pobl yn byw a lle na chedwir unrhyw ddofednod neu adar caeth eraill);
- (b) dyddiad yr ymweliad;
- (c) a yw'r person wedi cael unrhyw gysylltiad â dofednod neu adar caeth eraill ar y safle.

Cofnodi dofednod (paragraff 2 o Atodlen 4 i'r Gorchymyn)

Rhaid i feddiannydd unrhyw safle yn y parth wneud cofnod o'r holl ddofednod sy'n cyrraedd neu'n gadael y safle hwnnw cyn gynted ag sy'n rhesymol ymarferol ar ôl y symudiad.

Cofnodi symudiadau dofednod ac wyau (paragraff 3 o Atodlen 4 i'r Gorchymyn)

Yn amodol ar baragraff 5, mae'n rhaid i unrhyw berson sy'n ymwneud â chludo neu farchnata dofednod neu wyau dofednod yn y parth wneud cofnod cyn gynted ag sy'n rhesymol ymarferol o'r holl ddofednod ac wyau dofednod y mae wedi'u cludo neu eu marchnata.

Y symudiadau dofednod y mae angen eu cofnodi (paragraff 4 o Atodlen 4 i'r Gorchymyn)

Rhaid i'r cofnodion y cyfeirir atynt ym mharagraffau 2 a 3 uchod gynnwys —

- (a) swm a disgrifiad (yn cynnwys rhywogaethau'r dofednod neu fath o wy) a gludwyd neu a farchnatwyd;
- (b) yn achos symudiad o safle yn y parth—
 - (i) dyddiad y symudiad o'r safle;
 - (ii) safle pen y daith (os yw'n hysbys);
 - (iii) enw a chyfeiriad y person y mae perchnogaeth neu feddiannaeth yn cael ei throsglwyddo neu wedi'i throsglwyddo iddo;

- (c) yn achos symudiad i safle yn y parth—
 - (i) dyddiad y symudiad;
 - (ii) safle y symudwyd ohono (os yw'n hysbys);
 - (iii) enw a chyfeiriad y person sydd neu sydd wedi trosglwyddo perchnogaeth neu feddiannaeth;
- (d) yn achos marchnata heb symudiad cysylltiedig, enw a chyfeiriad y person y trosglwyddwyd y feddiannaeth iddo a'r dyddiad;

Hyd a lled y ddyletswydd i gadw cofnodion (paragraff 5 o Atodlen 4 i'r Gorchymyn)

Nid yw paragraffau 1 a 3 yn berthnasol i'r canlynol—

- (a) symud wyau'n uniongyrchol i safle manwerthu, ar neu o safle o'r fath neu'n dilyn symudiad o'r fath;
- (b) symudiad pobl i swau, parciau bywyd gwyllt neu (oni bai ei fod yn ofynnol gan Weinidogion Cymru) unrhyw safle arall sy'n agored i'r cyhoedd, cyn belled nad oes gan y cyhoedd fynediad i unrhyw ardal lle mae adar yn cael eu cadw;
- (c) symud y canlynol i safle lle mae dofednod neu adar caeth eraill yn cael eu cadw—
 - (i) unrhyw berson ar hawl dramwy gyhoeddus neu sy'n defnyddio hawl dramwy i gael mynediad i'r safle;
 - (ii) tresmaswyr;
 - (iii) unrhyw berson sy'n gweithredu'r Gorchymyn hwn.

Ynysu dofednod ac adar caeth eraill (paragraff 6 o Atodlen 4 i'r Gorchymyn)

Mae'n rhaid i feddiannydd y safle yn y parth lle cedwir dofednod neu adar caeth eraill sicrhau eu bod—

- (a) yn cael eu cadw dan do; neu
- (b) wedi eu hynysu (os yw arolygydd milfeddygol yn gorchymyn hynny am nad yw eu cadw dan do yn ymarferol neu y byddai hynny'n cael effaith andwyol ar les yr adar i raddau sylweddol).

Mesurau pan nad yw'r adar yn cael eu cadw dan do (paragraff 7 o Atodlen 4 i'r Gorchymyn)

Os yw adar yn cael eu hynysu ond nid eu cadw dan do, rhaid i'r meddiannydd—

- (a) sicrhau nad ydynt yn dod i gysylltiad â dofednod neu adar caeth eraill ar safle arall
- (b) cymryd pob cam rhesymol i leihau eu cysylltiad ag adar gwyllt, yn unol â chyfarwyddiadau arolygydd milfeddygol.

Mesurau bioddiogelwch (paragraff 10 o Atodlen 4 i'r Gorchymyn)

Rhaid i'r meddiannydd ac unrhyw berson sy'n dod i'r safle yn y parth lle cedwir dofednod, neu adar caeth eraill neu wyau neu'n ei adael—

- (a) gymryd mesurau bioddiogelwch fel y mae'n ystyried sydd eu hangen i leihau'r risg o ledaenu ffliw adar i neu o'r safle

- (b) cydymffurfio ag unrhyw ofynion boddigolwch y mae arolygydd milfeddygol neu arolygydd o dan gyfarwyddyd arolygydd milfeddygol, drwy hysbysiad iddo, yn eu gosod.

Crynoadau dofednod (paragraff 12 o Atodlen 4 i'r Gorchymyn)

Ni chaiff unrhyw berson ganiatáu i ddofednod neu unrhyw adar caeth eraill gael eu casglu mewn unrhyw ffair, marchnad, sioe, arddangosfa neu grynhoad arall yn y parth.

Rhyddhau adar hela (paragraff 13 o Atodlen 4 i'r Gorchymyn)

- (1) Ni chaiff unrhyw berson ryddhau adar hela.
- (2) At ddiben y paragraff hwn, mae adar hela'n cynnwys ffesantod, petrys, grugieir coch, grugieir du neu rugieir yr eira neu hwyaid sydd wedi'u magu ar gyfer eu saethu.

Cyfyngiadau ar symud dofednod, wyau, cig dofednod, semen, samplau a charcasau (paragraff 14 o Atodlen 4 i'r Gorchymyn)

Ni chaiff unrhyw berson symud unrhyw ddofednod neu adar caeth eraill nac unrhyw wyau, cig dofednod, semen, samplau gwaed na charcasau unrhyw ddofednod neu adar caeth eraill, o fewn neu allan o'r parth oni bai bod y symud—

- (a) wedi'i nodi ym mharagraff 16 ac yn—
- (i) uniongyrchol; ac
 - (ii) wedi'i drwyddedu gan arolygydd milfeddygol neu gan arolygydd o dan gyfarwyddyd arolygydd milfeddygol;
- (b) yn wyau bwrdd sy'n cael eu symud yn uniongyrchol i safle cyfanwerthu neu fanwerthu, neu'n dilyn symudiad o'r fath
- (c) o fewn yr un safle.

Cludo ar y ffordd ac ar reilffordd (paragraff 15 o Atodlen 4 i'r Gorchymyn)

Gellir cludo dofednod ac wyau drwy'r parth ar briffordd neu reilffordd os nad oes rhaid aros ar y ffordd o fewn y parth.

Glanhau a diheintio cerbydau sy'n cludo unrhyw beth a allai fod wedi'i halogi (paragraff 28 o Atodlen 4 i'r Gorchymyn)

Rhaid i unrhyw berson sy'n symud dofednod, adar caeth eraill, cig, porthiant, tail, slyri, sarn neu unrhyw beth arall a allai fod wedi'i halogi, lanhau a diheintio'r cerbyd ac unrhyw gyfarpar a ddefnyddiwyd i gludo'r peth hwnnw cyn gynted ag y bydd wedi'i ddadlwytho, yn unol ag erthygl 66 y Gorchymyn.

Glanhau a diheintio cerbydau (paragraff 29 o Atodlen 4 i'r Gorchymyn)

Mae'n rhaid i berson sy'n dod i safle yn y parth neu'n ei adael mewn cerbyd
lanhau a diheintio unrhyw ran o'r cerbyd a allai fod wedi'i halogi yn ddi-oed,
yn unol ag erthygl 66 y Gorchymyn.

Atodiad 3

Map yn dangos y Parth dan Reolaeth (Monitro) Adar Caeth ar gyfeirnod grid SN4859811697.

Cyfeirnod grid yr Arolwg Ordnans yw hwn [cyfres Landranger 1:35,000].

